

SHREK TÍMEA

NAGYANYÁM

Iszonyú fejfájás gyötört, hazaszöktem az iskolából. Egész úton szédültem, az a nyolcszáz méter, amit a házunkig kellett megtenni, egy örökkévalóságnak tűnt. Senki sem volt otthon. Anyám a piacon dolgozott, öcsém iskolában, nővérem az egyetemen. Apámra nem emlékszem, merre járt. Gyógyszert vettem be és lefeküdtem az ágyra.

Kisírt szemmel, ordítva ébredtem arra, hogy anyám rángatja a karomat.

– Ébredj fel! – szólt rám anyám.

– Mama rosszul van.

– Tessék?

– Azt álmodtam, hogy térdel az ágy előtt és nem kap levegőt.

Nagyanyám asztmás volt, nehezen lélegzett, zsebében vagy táskájában mindig ott lapult a pipa. Az álmom annyira valóságosnak tűnt, hogy fájós fejfel biciklire ültem és elindultam a város másik végébe megnézni őt.

Hosszan nyomtam a harmadik emeleti lakás csengőjét. A szomszédok azt mondták, otthon van, a kutya is ugatott rám bentről. Néhány perc múlva megérkeztek a szülei, valamelyik lakó hívta őket.

– Sehová sem megy a kutyája nélkül – mondta apám és vállával nekifeszült az ajtónak.

Kétszer rugaszkodott neki, mire a felső zár roppant egyet és megadta magát. Az ajtó kinyílt. A konyha üres volt, a kutya ott csaholt a lábunk alatt. Beléptünk a szobába, nagyanyám az ágy előtt térdelt. Fejét a markába hajtotta, mint aki imádkozik. Anyám jobb karja alatt ragadta meg, de az csak intette a fejével, hogy ne tegye. Apám mentőt hívott. Hosszúnak tűnt az idő, amíg meghallottam a sziréna hangját. Anyám a szekrényhez ment, ruhákat és törölközőt szedett ki belőle. Én addig segítettem felállni nagyanyámnak. Átöltöttük.

A mentősök felértek a lakásba. Megmérték a vérnyomását, a szívhangot is ellenőrizték. Aztán injekciót adtak be neki, amitől hamarosan jobban lett.

– Be kell jönnie a kórházba megfigyelésre – mondta a felcser.

Nagyanyám rám nézett, majd rá. A tekintete szúrós volt.

– Ha én bemegyek, nem jövök ki – válaszolta dühösen.

– Anyu! Ne beszélj hülyeségeket, indulj, mert itthon nem lesz jó vége – csattant fel anyám és már tessékelt is ki az ajtón. Láttam rajta, hogy csak erősnek akar tűnni, de nagyon meg van rémülve.

Nagymama lehajolt, megsimogatta a kutyáját. Beszálltak a mentőautóba, mi apámmal hazamentünk.

Még aznap este meglátogattam a kórházban. Anyám egy széken ült mellette. Az éjjeliszekrényre raktam a vacsorát, nagymama levest kért. Nem tudtam kinyitni az üveget, a forró levestől rászorult a fedő, sokáig bíbelődtem vele, mire az öreg kifakadt:

– Olyan vagy, mint apád!

Kinyílt az üveg, kanalat raktam bele, odaadtam neki. Megfordultam és halkán sírni kezdtem. Tudtam, hogy sohasem szerette apámat. Ezzel a mondattal azt is mondta, hogy engem sem.

– Jó éjszakát – búcsúztam el tiszteletudóan, de már indultam is az ajtó felé, le a lépcsőkön, ki a bejárati ajtón, keresztül a kórházkertről, egészen az autóig. Apám követett.

– Ne foglalkozz vele, tudod, hogy beteg. Holnapra el is felejt. nyugtatott. Hamarosan követett minket anyám is, hazamentünk.

Korán ébredtem, anyám már reggelit készített. Bőven pakolt a betegnek is. Öcsém iskolába indult, mi pedig a kórházba. Anyu kiszállt az autóból.

– Te nem jössz? – fordult felém.

– Nem akarok.

– A tegnapi miatt?

– Is. Ha olyan vagyok, mint apám, akkor nem hiányzom oda.

Anyu felment a lépcsőkön. Be a terembe. Tíz perc sem telt bele, láttam kijönni a bejárati ajtón, kezében a tegnapi összecsomagolt holmival. Arca kifejezéstelen volt.

– Hazaengedik? – kérdeztem.

– Azt mondták, hajnalban kiment rágyújtani. A csomagja össze volt pakolva az ágy végében.

– Mondtak még valamit?

– Csak annyit, hogy holnapután jöhetünk érte. Addig el kell intézni a temetést.

AZ ÁRVA

Szöke cigánylány volt. Göndör fürtjei a derekáig értek. Hatalmas, tengerkék szeméből áradt a jóság. Kilencéves volt. Édesanyja minden reggel elkíserte az iskolába. Jól öltözött, kellemes megjelenésű, orosz asszony volt. Leila kitűnt a koszos cigánygyerekek közül, szépségével és hófehér bőrével. Egyszer megkérdeztem az anyját, miért ebbe az iskolába járattja a gyermekét. A válasz egyszerű volt: „Rákos vagyok. Nem maradt sok hátra.”

Eltelt egy tanév, a lány napról-napra szomorúbb lett. Édesanyja mind ritkábban kísérte már el.

Egy keddi napon, délután a folyosón állt és várt.

– Anyukádat várod? – kérdeztem tőle.

– Igen, de nem tudom, hogy jön-e. Reggel nagyon rosszul volt.

– Egyedül nem mehetsz haza?

– Nem. Akkor kikapok.

– Apukád?

– Ő meghalt. Még régen.

– Sajnálom.

– Tetszik tudni, megitta a mérget.

– Miért?

– Anyuka azt mondta, azért, mert részeg volt.

– Testvéred van?

– Igen. Egy. Bella. Ő már nagy. Van neki gyereke is.

Az említett testvér már be is lépett az ajtón, megragadta a kislány karját és gyors léptekkel indult ki.

Másnap a gyerek nem jött iskolába, harmadnap sem. Egész héten hiányzott.

Hétfőn reggel, amikor a létszámot ellenőriztem, láttam, hogy megérkezett. Haja kócos volt, fejét az asztalra hajtotta. Zokogott. A többiek csak bámulták, nem nevettek rajta, de közel sem mentek hozzá. A teremben néma csend volt. A tanárnőjük megsimogatta a hátát, de a kislány csak még keservesebben sírt. Nekem tovább kellett mennem.

Délután ott állt a folyosón és várt. Figyeltem. Néha-néha elejtett egy könnyecseptet, megpróbálta visszafojtani a sírást.

– Hát te? Megint vársz?

– Igen, de hiába.

– Miért?

– Anyuka már nem jön értem.

Ahogy ezt kimondta, azzal a keservesen elcsukló gyermeki hanggal, olyan szomorúságot éreztem, mintha az én édesanyám halt volna meg. Odamentem hozzá, megöleltem, hirtelen más nem jutott eszembe. A gyerekek meg csak sírt és panaszkodott.

– Anyuka meghalt! Mi lesz velem nélküle? – hajtogatta.

– Nyugodj meg – szóltam hozzá.

– Ma temetik. Nem akarok hazamenni.

– Hány órákor?

– Kettő.

A falióra egy óra tizenkét percet mutatott.

– Gyere be velem a tanáriba. Ne állj itt egyedül.

Szófogadóan jött mellettem, aztán megfogta a kezem. Úgy szorította, mintha sohasem akarná elengedni. Hagytam neki. Leültünk a terem legvégében. Hátizsákjából rajzfüzetet és ceruzát vett elő. Tiszta oldalt nyitott és rajzolni kezdett. Házat kerítéssel, mögé fákat, hegyet és mosolygós napocsákat. A ház elé kislányt, mellé az anyját. Annak fejére glóriát. Aztán fogta a fekete ceruzát és összefirkálta.

Kopogtak az ajtón. A nővére volt.

– Jó napot. Leila?

Közben a gyerekek igyekezett az asztal alá bújni.

– Itt van.

– Leila! Mássz ki! – ordított rá.

– De én nem akarok...

– Menni kell a temetésre, gyere már! – elkezdte rángatni a kislány karját, aztán rácsapott a hátára, megpróbálta kihúzni az asztal alól.

Nem bírtam tovább, a nő elé álltam.

– Állítsa le magát – szóltam rá.

– Magának meg mi köze hozzá? Ne szóljon bele!

– Rángatja a gyereket, megüti, ordít velem, még szép, hogy nem akar magával menni!

Leila a hátam mögé bújt.

– De menni kell anyánk temetésére.

– Bella! Én nem akarok menni, nem akarom anyukát látni – szólt remegő hangon a kislány.

– Oszt mit csináljak veled? Hova tegyelek?

– Itt marad velem – vágtam rá gondolkodás nélkül. – Vigyázok rá, ha kell, holnapig.

– Megtenné? – a lány hangja megenyhült. Beletúrt húga kócos hajába és rám bízta.

Munka után elindultunk hazafelé. A központban megbámultak az ismerősök, amiért egy cigány kislánnyal megyek kézen fogva a városban. Nem érdekelt. Az iskolától messze laktam, útközben vásároltam két gombóc fagylaltot neki. Amíg evett, nem sírt.

Hazaértünk. Engedtem egy kád meleg vizet Leilának. Elhanyagolt volt és piszkos.

– Meg tudsz fürödni egyedül?

– Igen, csak a hajamat nem tudom megmosni, azt mindig anyuka csinálja – és már pityergett is.

– Most én fogom.

Bemászott a kádba, talán még sohasem ült ilyenben, hiszen a táborban él, futott át a gondolat a fejemen, majd azon töprengtem, hogy milyen módon vehetném magamhoz őt...

Megmostuk a haját, ruháit a mosógépbe tettem. Ráhúztam egy régi, kinőtt pólómat és bekísértem a szobába.

– Álmos vagyok. Lefekhetek? – nézett rám nagy, kék szemével.

– Előbb vacsorázni kéne, nem?

– Jó.

A konyhába mentem, megmelegítettem az ételt. Ahogy beléptem a szobába, láttam, hogy Leila összekuporodva a rekamién fekszik. Betakartam. Nézem még egy kicsit, és azon gondolkodtam, milyen élete lesz ezután. Szerencsés esetben a nővére megkapja a gyámságot, ha nem, árvaházba kerül...

Éjjel ordításra ébredtem. Leila keservesen sírt és alig kapott levegőt.

– Nyugalom. Mi történt?

– Nem akarok hazamenni!

– Éjszaka van, nem is fogsz.

– De én soha nem akarok.

– Drágám, ez nem jó ötlet.

– Kérem szépen, hadd maradjak itt, ígérem, jó gyerek leszek!

– Ezt majd reggel megbeszéljük. Aludj vissza.

Szót fogadott, betakartam. Átmentem a saját ágyamra.

Reggel arra ébredtem, hogy valami nyomja a lábam. A kislány ott feküdt az ágyam végében. Olyan mélyen aludt, hogy sajnáltam felébreszteni. Reggelit készítettem, ő csendben osont ki a konyhába. Megdörzsölte a szemét, aztán mosolygott. Együtt indultunk el otthonról. Ő iskolába, én munkába.

Minden évben, anyák napjára képeslapot készítettem nekem. Összesen ötöt. Mindet elraktam.

Idén ballagott. Szép, nagylány lett belőle. Az ünnepség végén kaptam tőle egy csokor virágot, rajta egy üzenettel:

„Tetszik tudni, ha akkor nem visz magával, megszökök. Lehet, hogy anyám után megyek. Köszönöm.”

Szerettem volna válaszolni, de csak otthon írtam rá a cetlire:

„Ha tudtam volna, mi lesz veled, soha nem engedlek el. Ne haragudj.”

A hatodik levelet is a fiókba tettem.

OLJA NÉNI

Hatalmas vihar mosta el a város főterét. Néhány perc alatt annyi csapadék hullott a földre, hogy a csatornák nem bírták elvezetni a vizet. Az áradat elől a színház lépcsőjének tetejére menekültem. Telt az idő, de az eső nem csillapodott. Egyre többen álltunk az eresz alatt. A betonépület oldalánál egy idős hölgy ballagott nehéz léptekkel. Kezeiben szatyrok, ruhája csuromvíz volt. Fejét lehajtotta, észrevettem, hogy a bal lábára sántít. Kinyitottam az esernyőmet, tettem néhány lépést felé és megszólítottam.

– Tessék bejönni az eresz alá.

– Takarodj innen, büdös kurva! – ordított rám mély, rekedt hangjával – Nem kell a segítségem!

Rémülten léptem hátra, majd felrémlent bennem egy gyerekkori emlékfoszlány egy cigányasszonyról, vagyis inkább csak a hangjáról. Mély, rekedt és rémisztő. Mindig két hatalmas táskával járta az utcákat. Anyám azt mondta, abba gyűjti be a rossz gyerekeket.

Visszamentem a lépcsőre, láttam, ahogyan az asszony a táskáival már messze jár, és a bal lábával sántít a bokáig érő vízben.

Miután befordultam a sarkon, egy lakatlan ház előtt álltam meg. A kapu aljában magasra nőtt a fű, egészen eltorlaszolta a bejáratot. Az épület ablakait a suhancok betörték. Megálltam és rágyújtottam. Itt nem lát meg a főnökség, gondoltam, és néztem tovább a törmelékeket. Az egyik ablakban az üvegszilánkok alatt egy fekete-fehér fénykép volt. Óvatosan megemeltem a darabkákat és kivettem alóluk.

Egy nagyon szimpatikus, húszas éveinek elején járó hölgy mosolygott

rajta. Mellkép, talán tablóképnek szánták. Formaruha és pionírnyakkendő volt a lányon.

Eldobtam a csikket, kinyitottam a táskámat, kivettem belőle a noteszemet és beleraktam a képet. Magammal vittem a munkába.

Este a lépcsőház bejáratánál kiszakadt a bevásárlótászkám alja. Nem elég, hogy bőrig áztam, minden szétszóródott a földön. Térdre ereszkedtem és elkezdtem összepakolni. Valaki elélem rúgott egy tekercs vécépapírt.

– Ez is itt van – szólt mély, rekedt hangon.

Felálltam. Rápillantottam a nőre, akinek délelőtt segíteni akartam, viszont a látvány megrázó volt. Arca csupa kék folt és be volt dagadva, homloka és álla lehorzsolva, véres.

– Magával mi történt?

– Olja néni kicsit berúgott – szájából alkoholszag csapott meg –, nem kell foglalkozni velem.

– Valaki megverte?

– Dehogy, csak végigtaknyoltam az aszfalton. Szedd már fel a szemed, egész nap engem fogsz bámulni? – ripakodott rám.

Ahogy ezt kimondta, már be is esett a kiskertbe. Hullarészeg volt, nem hagyhattam ott. Főlé hajoltam és megpróbáltam kihúzni a rózsabokor alól. Közben fennakadt a válltászkám, minden kiborult belőle. A nőt a fal mellé húztam. Ott ült és nézett maga elé. Hirtelen előrehajolt és felvette a fényképet.

– Ismeri? – kérdeztem, de nem válaszolt. – Tetszik ismerni ezt a lányt? Sírni kezdett.

– Ez Olja néni. Akkor, amikor még nem volt bolond. De nem kell törődni velem. Hagyj itt, majd felkelek és eltűnök. Én... a bolond Olja néni.

Két kézzel szorította a képet, hangosan zokogott. Egy darabig álltam, aztán felmentem a lépcsőkhöz.

11482

Reggel buszra szálltam. A második megállóban ismerős arcú, fiatal fiú lépett fel. Utazótászkáját az előttem lévő ülésre rakta, köszönésként bólintott, és mosolygott egyet. Valami furcsa volt benne, nem tűnt vidámnak. Miután lepakolt, megfordult és kezét nyújtott egy idősödő asszonynak. Segített a felszállásban. Magassarkúja beakadt a busz második lépcsőfokába, megbotlott. Szégyenkez-

ve nézett rám, aztán mosolygott, tudatta velem, hogy ez mindössze ügyetlenség volt. A nő fejkendőt viselt, kopott, zöld kabátot, olyat, ami még a szovjet időben egészen elegánsnak és jómódúnak számított.

Arca megviselt. A ráncok barázdáiból egészen ki lehetett olvasni, hogy gondterhelt. Hiányoztak az első fogai. A fiú a földre tette az előzőleg gondosan elhelyezett táskát, majd udvariasan a helyére segítette a nőt, aki pénzt vett elő és két jegy árát fizette ki Csikósig.

Alkoholizmus vagy idegösszeroppanás, állapítottam meg magamban, hiszen Csikósra csomagokkal csak az utazik, aki hosszabb időt szeretne a helyi gyógyintézetben eltölteni.

A nő papírmappát húzott elő, tele dokumentumokkal. Orvosi kézírásnak látszott, ezért közelebb hajoltam, szinte a vállá fölé néztem a papírok közé. Éreztem rajta az erős szívcepp szagát, ismerem a trükköt, nagyanyám zugivó volt, olyankor, hogy ne érezzük rajta, azzal kente be magát. Mindig a szívbajaira fogta a szédelgéseket, az instabil járást és a zagyva beszédet is. Az első oldalon csak néhány tőmondatot tudtam kiolvasni, olyanokat, mint: gyakori alkohol és gyógyszerfogyasztás, agresszió, folyamatos fejfájás, többszöri öngyilkossági kísérlet, és hogy veszélyes a családjára.

A fiatal fiú mindeközben a busz ablakán át bámulta a járókelőket. Úgy tűnt, kissé szégyenkezik a vele utazó hölgy miatt, aki talán az édesanyja lehetett.

A következő dokumentum olvashatóbb volt, az állt benne, hogy késsel fordult testvére ellen, megpróbálta meggyilkolni. Egy másik helyen azt írták, hogy beszédett egy csomag nyugtatót, ki kellett mosni a gyomrát. Azt is megtudtam, hogy öt évvel ezelőtt autóbalesetet szenvedett. Több mint húsz métert repült a betört szélvédőn át, egyenesen az aszfalra. Koponyatörést és agyrázkódást szenvedett, ezután kezdett el folyamatosan fájni a feje. Többször vették őrizetbe rendbontásért és verekedésért is. Az utolsó papír egy kitöltetlen szerződés volt, amiben az állt, hogy a páciens önként és saját felelősségére vonul be a kilencven napos gyógykezelésre, amelynek ideje alatt nem hagyhatja el a klinikát felügyelet nélkül.

A nő bezárta a mappát és tovább tartotta az ölében. Az ismerős arcú fiú hátranézett, rám. Majd elkapta a nőtől a papírokat. A fedőlapon érkeztem elolvasni a szöveget.

11482. számú beteg

Neve: Kuzma Viktor Viktorovics

Született: 1989. január 3., Beregszász.